

PB161 – Programování v jazyce C++ Objektově Orientované Programování

Úvod do Standard Template Library,
Kontejnery, Iterátory

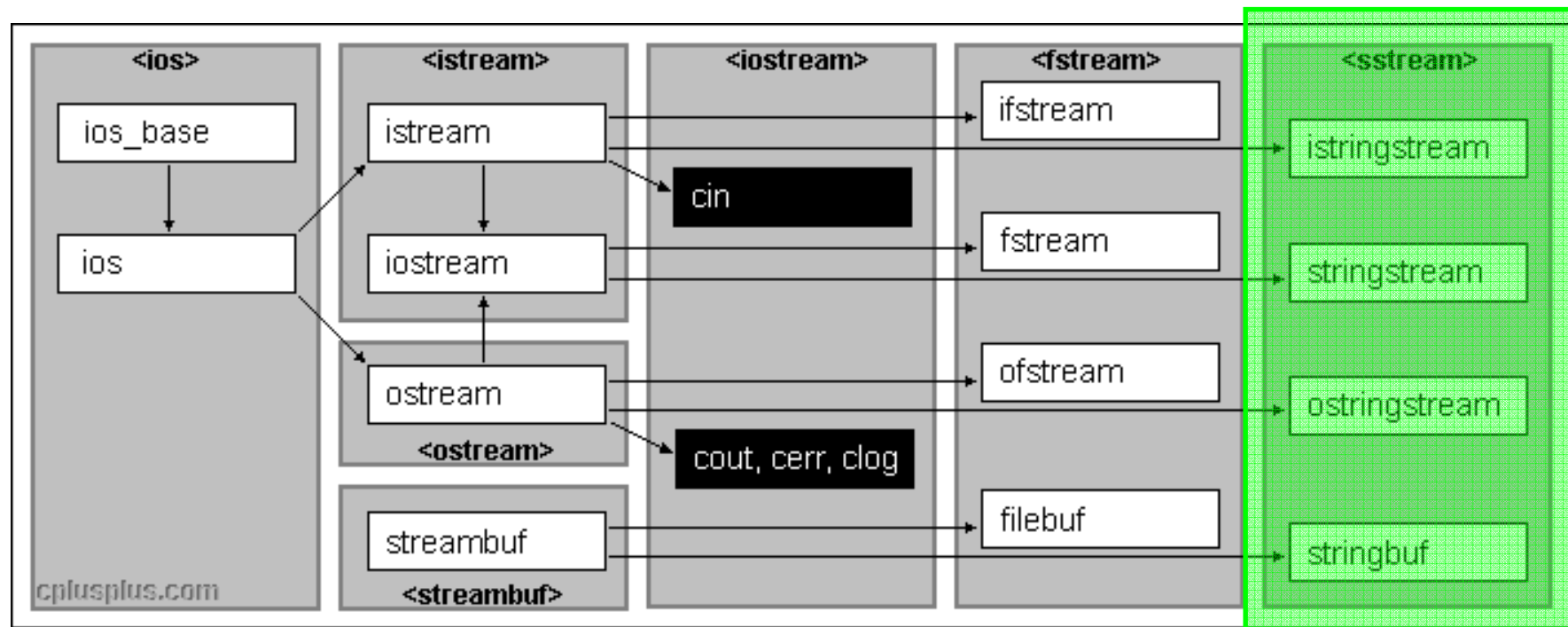
Organizační

- Průběžný test příští týden (29.10.)
 - dva termíny, 14:00 a 15:00
 - nutno se přihlásit!

Řetězové proudy

Řetězové proudy

- `#include <sstream>`
- <http://www.cplusplus.com/reference/iostream/stringstream>
- proud používaný pro ukládání dat v paměti namísto souboru

Řetězové proudy – základní chování

- Potomci `istream`, `ostream` a `iostream` jako pro souborové proudy
 - dědí běžné chování proudů
 - operátory vstupu a výstupu
 - metody pro vkládání, vybírání a testování stavu proudu
- Proud je realizován v paměti jako:
 - textový řetězec `stringstream ss(ios::text);`
 - binární data `stringstream ss(ios::binary);`
- Lze jej transparentně nahradit např. za `fstream`
 - operátory jsou přetížené pro `istream` resp. `ostream`

Řetězové proudy - inicializace

- Proud s prázdným obsahem
 - `stringstream ss;`
- Proud pouze pro vstup resp. výstup
 - `istringstream` resp. `ostringstream`
 - `stringstream(ios::in)` resp. `stringstream(ios::out)`
- Proud počátečně inicializovaný řetězcem
 - `stringstream ss("Hello world");`

Řetězové proudy – čtení a zápis

- Běžné operátory vstupu >> a výstupu <<
- Běžné metody pro čtení a zápis (get(), write()...)
- Metoda `stringstream::str()`
 - vrátí obsah proudu naformátovaného do `std::string`
 - pozor na použití pro binární proudy (koncová nula)
- Metoda `stringstream::str(const string &s)`
 - vloží řetězec do proudu

stringstream demo

```
void stringstreamDemo() {  
    stringstream ss("Hello world");  
    string mystr;  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
  
    ss.clear();  
    ss.str("Hello Dolly");  
  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
  
    ss.clear(); ss.str("");  
  
    ss << "Hello Hero";  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
    ss >> mystr; cout << mystr;  
}
```

inicializace obsahu přes konstruktor

inicializace obsahu přes str()

clear() a str("") vyčistí příznaky a obsah proudu

inicializace obsahu přes operator <<

Běžný způsob využití proudů

1. Vytvoříme naši třídu s atributy
2. Překryjeme operátory vstupu `>>` a výstupu `<<`
 - používáme rozhraní `istream` resp. `ostream`
3. Implementujeme načtení resp. zobrazení atributů do proudu
4. Připojíme objekt na vstupní nebo výstupní proud
 - např. `cin`, `cout`
5. Beze změn lze nahradit konkrétní vstupního nebo výstupní proud
 - nahradíme např. za `fstream` nebo `stringstream`

Problematika přístupového módu

- Jednotlivé třídy resp. metody mají defaultní hodnoty přístupového módu
 - `ifstream` má automaticky `ios::in`
 - `ifstream (const char * filename, ios_base::openmode mode = ios_base::in);`
- Explicitně specifikovaný mód přístupu může ovlivnit defaultní hodnotu
 - záleží na konkrétní třídě a metodě
 - např. `ios::out` u `ifstream` je ignorován (vždy zůstane `in`)
 - např. `ios::binary` u `stringstream`

Manipulátory

Manipulátory proudů

- `#include <iomanip>`
- Způsob jak ovlivnit chování proudů oproti defaultnímu
 - formátování vkládaných dat (typicky čísel)
 - zarovnání textu výstupu
 - chování interního vyrovnávacího pole
- Je jich velké množství, studujte dokumentaci
 - <http://www.cplusplus.com/reference/iostream/manipulators/>

Manipulátory proudů (2)

- Modifikátory jsou funkce upravené pro použití s operátory `<< a >>`
 - `cout << endl;`
- Mohou být ale použity i jako běžné funkce
 - `endl(cout);`
- Modifikátory mají různou oblast platnosti
 - pouze následující znak
 - až do další explicitní změny nebo zániku proudu

Manipulátory proudů – počet cifer

- Formátování reálných čísel
 - `setprecision`() – počet cifer za desetinou čárkou
 - `fixed` – zobrazení všech cifer do zobrazované délky čísla
 - `showpoint` – vždy zobrazovat cifry za desetinou čárkou
- Viz. ukázka

Počet cifer - ukázka

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
using std::cout;
using std::endl;
using std::ios;

int main() {
    const float PI = 3.141592653589793238462643383279502884197169399375105820974944592
    // Pi has3.1415927410125732422value
    cout << "Pi has" << std::setprecision(20) << PI << "value" << endl;
    // Pi has3.141500value
    cout << "Pi has" << std::setprecision(6) << std::fixed << 3.1415 << "value" << endl;

    // Problem - why? Pi has3.141500000000000*181188397618825547397136688232421
    cout << "Pi has" << std::setprecision(50) << std::fixed << 3.1415 << "value" << endl;

    // Pi has3.14159value
    cout << "Pi has" << std::setprecision(4) << std::scientific << 3.1415 << "value" << endl;
    cout.unsetf(ios::scientific);
    return 0;
}
```

Vyrovnávací pole proudu

- Defaultně je použito
- Nastavení chování vyrovnávacího pole
 - `unitbuf` – nepoužije se vyrovnávací paměť
 - `nounitbuf` – může se použít vyrovnávací paměť (default)
 - využití např. pro debug konzoli

Vyrovnávací pole proudu - ukázka

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
#include <sstream>
using std::cout;
using std::endl;
using std::ios;

int main() {
    cout << std::unitbuf;      // force cache flushing on insert
    cout << 255 << endl;      // output 255 and newline
    cout << std::setbase(16) << 255 << endl; // output 255 in hexadecimal and newline
    cout << 16 << endl;       // output 16 in hexadecimal and newline
    cout << std::setbase(8) << 255 << endl; // output 255 in oct and newline
    //cout << std::setbase(2) << 255 << endl; // wrong: only 8, 10 and 16 base is allowed

    cout << std::nounitbuf; // disable flushing of cache on insert
    cout << 255;            // will not display immediately
    cout << 255 << std::flush; // will force flush of this line
    cout << endl;
    return 0;
}
```

Manipulátory proudů – číselná soustava

- Změna číselné soustavy pro výpis
 - defaultně dekadická
- Metoda `setbase()`
 - argument 8, 10 nebo 16
- Modifikátory `dec`, `hex`, `oct`
 - analogie `setbase()`

Číselná soustava - ukázka

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
using std::cout;
using std::endl;
using std::ios;

int main() {
    cout << std::unitbuf;    // force cache flushing on insert
    cout << 255 << endl;    // output 255 and newline
    cout << std::setbase(16) << 255 << endl; // output 255 in hexadecimal and newline
    cout << 16 << endl;    // output 16 in hexadecimal and newline
    cout << std::setbase(8) << 255 << endl; // output 255 in oct and newline
    //cout << std::setbase(2) << 255 << endl; // wrong: only 8, 10 and 16 base is allowed

    return 0;
}
```

Manipulátory proudů – zarovnání textu

- Šířka výpisovaného pole `setw()`
 - `setw(10)`
 - pokud není specifikovaná délka dostatečná, automaticky se zvětší na nejmenší potřebnou velikost
- Zarovnání vypisovaného pole v textu
 - `<< left, right`

Šířka a zarovnání textu - ukázka

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
#include <sstream>
using std::cout;
using std::endl;
using std::ios;

int main() {
    const float PI = 3.1415926535897932384626433832795028841971693993751058209749445
    cout << "Pi has" << PI << "value" << endl;
    // Pi has3.14159value

    cout << "Pi has" << std::setw(10) << PI << "value" << endl;
    // Pi has  3.14159value

    cout << "Pi has" << PI << "value" << endl;
    // Pi has3.14159value

    cout << "Pi has" << std::setw(10) << std::left << PI << "value" << endl;
    // Pi has3.14159  value

    return 0;
}
```

Další manipulátory - ukázka

```
#include <iostream>
#include <iomanip>
using std::cout;
using std::endl;
using std::ios;

int main() {
    cout.setf(ios::hex, ios::basefield);
    cout.setf(ios::showbase);
    cout << 255 << endl;           // 0xff
    cout.unsetf(ios::showbase);
    cout << 255 << endl;           // ff

    float value2 = 3;
    cout << std::showpoint << value2 << endl; // 3.000

    cout << std::boolalpha << (5 == 4) << endl; // false
    cout << std::noboolalpha << (5 == 4) << endl; // 0
    return 0;
}
```

přidání modifikátorů nastavením příznaku

přidá identifikaci číselné soustavy

odstranění příznaku modifikátorů

vynucení desetinné čárky

logické hodnoty slovně

Tvorba vlastních manipulátorů

- Pomocí funkce akceptující istream resp. ostream

```
#include <iostream>
using std::cout;
using std::endl;

std::ostream& insertVooDoo(std::ostream& out) {
    out << "VooDoo" << endl;
    out.flush();
    return out;
}

int main() {
    cout << "Hello " << insertVooDoo;
    return 0;
}
```

Kdy typicky použít manipulátory?

- Defaultní hodnoty jsou většinou vhodné pro výstup čísel do “vět”
- Formátování čísel do “tabulkového” výpisu typicky vyžaduje použití `setw()`
- Zbytek záleží na potřebách aplikace

Standard Template Library (STL)

Standardní knihovna C++

- Knihovny funkce z jazyka C
 - hlavičkové soubory s prefixem **cxxx**
 - většina standardních funkcí pro jazyk C
 - např. `cstdlib`, `cstdio`
 - C funkce obaleny ve jmenném prostoru `std::`
- C++ knihovna STL
 - překryv s funkčností z C a výrazné rozšíření
 - např. `iostream` namísto `cstdio`
 - obvykle snazší použití, snazší udržitelnost
 - může být lepší typová kontrola

Standardní knihovna C++ - komponenty

1. Bez využití šablon

- jen malá část mimo knihovních funkcí převzatých z C

2. Založené na šablonách, ale s fixovaným typem

- např. `string` (`#include <string>`)
- `typedef basic_string<char> string;`
- (`basic_string` je šablona)

3. Založené na šablonách, možnost volného typu

- např. dynamické pole s kontrolou mezí `vector`
- `template < class T, class Allocator = allocator<T> > class vector;`
- (bude probíráno později)

Co je generické programování?

- Typově nezávislý kód
- Okolní kód manipulující s objektem zůstává stejný nezávisle na typu objektu

```
float value;  
int value;  
CComplexNumber value;
```

```
cout << value;
```

- Využití dědičnosti pro částečnou typovou nezávislost

Standard Template Library (STL)

- Sada tříd, metod a funkcí do značné míry typově nezávislá
- Je to standardní součást jazyka C++ !
 - dostupné na všech platformách (s C++ překladačem)
- Několik příkladů už znáte
 - `std::string`
 - souborové a řetězcové proudy
 - `cin`, `cout`...

Návrhové cíle STL

- Poskytnout konzistentní způsobem širokou sadu knihovních funkcí
- Doplnit do standardních knihoven běžně požadovanou funkčnost nedostupnou v C
- Zvýšení uživatelské přívětivosti
 - snadnost použití základních paměťových struktur
 - třízení, dynamická úprava velikosti, foreach...
- Využít co nejvíce typové nezávislosti
 - jednotný kód pro široké spektrum datových typů

Návrhové cíle STL (2)

- Zvýšení robustnosti a bezpečnosti kódu
 - např. automatická správa paměti
 - např. volitelná kontrola mezí polí
 - automatické ukazatele – uvolní dynamicky alokovanou paměť
- Zachovat vysokou rychlost
 - nemusí vše kontrolovat (např. meze polí)
 - většinou existují i pomalejší, ale kontrolující metody

STL zavádí nové koncepty

1. Kontejnery

- objekty, které uchovávají jiné objekty bez ohledu na typ
- kontejnery různě optimalizovány pro různé typy úloh
- např. `std::string` (uchovává pole znaků)

2. Iterátory

- způsob (omezeného) přístupu k prvkům kontejneru
- např. `std::string.begin()`
- přetížené operátory `++` pro přesun na další prvek atd.

3. Algoritmy

- běžné operace vykonané nad celými kontejnery
- např. `sort(str.begin(), str.end())`

Kontejnery

Syntaxe STL

- STL obsahuje velké množství tříd a metod
- Důležité je umět hledat

- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/>

místo doplnění
konkrétního typu pro
šablonu

- A rozumět syntaxi

- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/list/>

- `template <class T, class Allocator =
allocator<T>> class list;`

- např. `list<int> seznam;`

- např. `list<string> seznam;`

klíčové slovo
pro šablony

způsob alokace v paměti
– většinou použita
defaultní možnost (tj.
nevyplňuje se)

jméno kontejneru

Kontejnery - motivace

- Většinu dat je nutné uchovávat ve složitějších strukturách
 - z C známe pole a struct, z C++ třídu
- Větší množství dat vyžaduje speciální organizaci v paměti
 - dosažení rozumného výkonu vůči častým operacím
 - vkládání/odstranění/hledání prvku
 - paměťová úspornost může také hrát roli
- Není obecně nejlepší typ organizace pro všechny potřeby
 - viz. Návrh algoritmů

Kontejnery – motivace (2)

- V C bylo nutné implementovat vlastní struktury
 - zřetězený seznam, strom...
 - nebo použít (nestandardizované) dodatečné knihovny
- Základní operace jsou ale typicky pořád shodné
 - např. vložení a odstranění prvku
 - např. procházení struktury po prvcích
- C++ obsahuje nejběžnější způsoby reprezentace dat přímo v základní knihovně (kontejnery)
- Jsou definovány společné funkce pro nejčastější operace
 - je díky tomu snadné „vyměnit“ druh kontejneru

Typy STL kontejnerů

- Typy kontejnerů
 - sekvenční: `vector`, `deque`, `list`
 - asociativní: `set`, `multiset`, `map`, `multimap`, `bitset`
 - s upraveným chováním (adapторы): `stack` (LIFO), `queue` (FIFO), `priority_queue`
- Interní organizace kontejnerů se liší
 - vyberte vhodný pro daný typ operace
 - dynamické pole, řetězený seznam, strom...
- Detailní srovnání parametrů možností
 - <http://www.cplusplus.com/reference/stl/>

Základní metody většiny kontejnerů

- Konstruktory a destruktory
 - počáteční inicializace, kopírovací konstruktor...
- Iterátory
 - `begin()`, `end()`, `rbegin()`...
- Metody pro zjištění a manipulaci velikosti
 - `size()`, `empty()`, `resize()`...
- Metody přístupu (jen čtení)
 - operátor `[]`, `front()`...
- Metody pro změnu obsahu kontejneru
 - např. `push_back()`, `clear()`...

Kontejner `vector`

- Sekvenční kontejner pro rychlý přístup indexem
 - rychlost srovnatelná s běžným polem
 - „inteligentní“ pole: možnost zvětšení, kontroly mezí...
- Analogie k sekvenčnímu poli známému z C
 - např. `int array[10];`
- Syntaxe použití

```
#include <vector>
int main() {
    std::vector<int> vect(10);
    return 0;
}
```

- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/vector/>

Kontejner vector - dokumentace

In their implementation in the C++ Standard Template Library vectors take two template parameters:

```
template < class T, class Allocator = allocator<T> > class vector;
```

Where the template parameters have the following meanings:

- **T**: Type of the elements.
- **Allocator**: Type of the allocator object used to define the storage allocation model. By default, the allocator class uses the simplest memory allocation model and is value-independent.

In the reference for the vector member functions, these same names are assumed for the template parameters.

Member functions

(constructor)	Construct vector (public member function)
(destructor)	Vector destructor (public member function)
operator=	Copy vector content (public member function)

Iterators:

begin	Return iterator to beginning (public member type)
end	Return iterator to end (public member function)
rbegin	Return reverse iterator to reverse beginning (public member function)
rend	Return reverse iterator to reverse end (public member function)

Capacity:

size	Return size (public member function)
max_size	Return maximum size (public member function)
resize	Change size (public member function)

<http://www.cplusplus.com/reference/stl/vector/>

Kontejner vector - dokumentace

In their implementation in the C++ Standard Template Library vectors take two template parameters:

```
template < class T, class Allocator = allocator<T> > class vector;
```

Potřebné pro syntaxi vytvoření instance šablony.
Typicky jeden parametr, zde např. `vector<int> myVect;`

Seznam přetížených konstruktorů

`vector<int> myVect;`

`vector<int> myVect(20);`

(constructor)

Construct vector (public member function)

(destructor)

Vector destructor (public member function)

operator=

Copy vector content (public member function)

vector::vector

```
explicit vector ( const Allocator& = Allocator() );  
explicit vector ( size_type n, const T& value= T(), const Allocator& = Allocator() );  
template <class InputIterator>  
    vector ( InputIterator first, InputIterator last, const Allocator& = Allocator() );  
vector ( const vector<T,Allocator>& x );
```

Iterators:

begin

Return iterator to beginning (public member type)

end

rbegin

rend

Dostupné iterátory (bude probráno později)

Capacity:

size

max_size

resize

Další metody kontejneru (typicky dostupné pro většinu kontejnerů)...

Vector – jak používat dokumentaci

[http://www.cplusplus.com/reference/stl/vector/operator\[\]/](http://www.cplusplus.com/reference/stl/vector/operator[]/)

vector::operator[]

```
reference operator[] ( size_type n );  
const_reference operator[] ( size_type n ) const;
```

- Dvě přetížené verze operátoru [].
- První vrací referenci na n+1 prvek vektoru.
- Reference je nutná, aby se výraz dal použít jako l-hodnota.
 - např. `vect[10] = 4;`
- Druhá verze je určena pro konstantní objekty

Parameters

n

Position of an element in the vector.
Notice that the first element has a position of 0, not 1.
Member type `size_type` is an unsigned integral type.

- Popis očekávaných argumentů

Return value

The element at the spe

- Popis návratové hodnoty

vector - ukázky

```
#include <iostream>
#include <vector>
using std::vector;
using std::cout;
using std::endl;

int main() {
    const int ARRAY_LEN = 10;
    vector<int> vect(ARRAY_LEN);

    // Fill with some data
    for (int i = 0; i < ARRAY_LEN; i++) {
        vect[i] = i + 10;
    }
    cout << "Vector size: " << vect.size();
    cout << "Value of 10. element: " << vect[9];

    // problem: reading outside allocated array
    cout << "Value of 31. element: " << vect[30]; // no bounds checking
    //cout << "Value of 31. element: " << vect.at(30); // with bounds checking

    // Add something to the end of vector
    vect.push_back(97);
    vect.push_back(98);
    vect.push_back(99);
    cout << "Vector size: " << vect.size() << endl;
    cout << "Value of last element: " << vect[vect.size() - 1] << endl;

    // Play with vector capacity (reserved space)
    cout << "Vector capacity: " << vect.capacity() << endl;
    vect.reserve(100);
    cout << "Vector size: " << vect.size() << endl;
    cout << "Vector capacity: " << vect.capacity() << endl;

    return 0;
}
```

hlavičkový soubor pro
kontejner vector

instance šablony s typem
int, počáteční velikost 10

přístup pomocí
operátoru []

počet prvků ve vektoru

přidání dodatečných prvků

zvětšení předalokované
maximální kapacity
vektoru

Kopírování kontejnerů

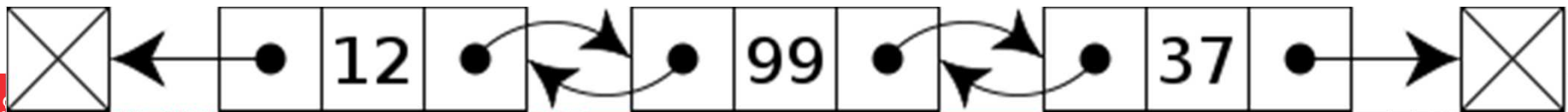
- Kontejnery lze kopírovat (operátor =)
- Dochází ke kopii všech položek
- Jednotlivé položky jsou kopírovány jako hodnoty
 - tj. plytká kopie
 - není problém u primitivních datových typů
 - není problém u typů s vhodným kopírovacím konstruktorem
- Je problém při kopírování položek typu ukazatel

Kontejner `list`

- Spojovaný seznam pro rychlé vkládání/odebírání
 - používán velice často
 - spojovaný seznam schránek
 - jednotlivé schránky obsahují zvolený datový typ
- Nepřístupuje se přes index, ale pomocí iterátorů
- Syntaxe použití

```
#include <list>
int main() {
    std::list<int> myList;
    return 0;
}
```

- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/list/>

Kontejner `list` – ukázka dokumentace

Kam vložit. Za zadaný iterátor.

Co vložit. Stejný datový typ s jakým je instance šablony vytvořena.

`list::insert`

```
iterator insert ( iterator position, const T& x );  
void insert ( iterator position, size_type n, const T& x );  
template <class InputIterator>  
void insert ( iterator position, InputIterator first, InputIterator last );
```

Lze vložit i sekvence prvků zároveň. Od iterátoru `first` po dosažení iterátoru `last`.

Kontejner list - ukázka

```
std::list<int> myList;

myList.push_back(1);
myList.push_back(2);
myList.push_back(3);
myList.push_front(4);
myList.push_front(5);

cout << "List size: " << myList.size() << endl;
// Use iterator to output all value in list
std::list<int>::iterator iter;
for (iter = myList.begin(); iter != myList.end(); iter++) {
    cout << *iter << endl;
}

iter = myList.begin(); // get iterator to begin
iter++;                // jump to next item
myList.insert(iter, 10); // insert after this item

myList.clear();
cout << "List size: " << myList.size() << endl;
```

Dynamická alokace u kontejnerů

```
//std::list<A&> myList;    // wrong: Why?
std::list<A*> myList;      // list of pointers to A
std::list<A*>::iterator iter;
for (int i = 0; i < 10; i++) myList.push_back(new A(i));

// Memory leak, if not all A's deleted before
// myList.clear()

for (iter = mylist.begin(); iter != myList.end(); iter++) {
    // release dynamically allocated object A
    delete *iter;
}
myList.clear();
```

- Musíme uvolnit jednotlivé položky před clear()

Kontejner map

- Motivace:
 - chceme rychlý přístup k prvku (jako u pole), ale nemáme index
 - např. UČO studenta dle jeho jména: jméno → UČO
 - idea: jméno → hash("jméno") → index → pole[index] → UČO
- Kontejner pro rychlý přístup k hodnotě prvku dle jeho klíčové hodnoty (znáte z databází)
 - realizováno prostřednictvím asociativních polí (hašovací tabulky)
 - vždy dvojice klíč a hodnota
 - instance šablony specifikujeme dvěma datovými typy
 - *typ klíče* a *typ hodnoty*
- Přístup zadáním klíče (jméno), obdržíme asociovanou hodnotu (UČO)

```
1 template < class Key, class T, class Compare = less<Key>,  
2           class Allocator = allocator<pair<const Key,T> > > class map;
```

- <http://www.cplusplus.com/reference/stl/map/>

Kontejner map (2)

- Obsahuje dvojici hodnot
 - pro sekvenční procházení je nutný speciální iterátor

```
#include <map>
int main() {
    std::map<string, int> myMap;
    return 0;
}
```

- Klíče musí být unikátní
 - nelze vložit dvě různé hodnoty se stejným klíčem
 - pokud v aplikaci nastává, použijte multimap

Kontejner map - ukázka

```
// Key is string, value is integer
std::map<std::string, int> myMap;

// Insert key with associated value
myMap.insert(std::pair<std::string, int>("Jan Prumerny", 3));
myMap.insert(std::pair<std::string, int>("Michal Vyborny", 1));
myMap.insert(std::pair<std::string, int>("Tonda Flakac", 5));
// Another way of insert
myMap["Lenka Slicna"] = 2; // if key does not exist yet, it is created
myMap["Lenka Slicna"] = 1; // if key already exists, just set associated value

cout << "Map size: " << myMap.size();

// Access value by key "Tonda Flakac"
cout << "Tonda Flakac: " << myMap["Tonda Flakac"];
```

Poznámky k využití kontejnerů (1)

● **vector**

- pro rychlý přístup indexem za konstantní čas
- časté vkládání na konec

● **list**

- pro časté vkládání „někam doprostřed“

● **map, multimap**

- pokud potřebujete asociativní pole (klíč→hodnota)

● **bitset**

- pro pole bitů s ohledem na paměť
- vhodnější než `vector<bool>`

Poznámky k využití kontejnerů (2)

- Pro počet položek v kontejneru je funkce `size()`
- Pro test na prázdnotu
 - použijte `empty()` ne `size() == 0`
 - výpočet velikosti u konkrétního kontejneru může trvat
- Kontejnery řeší automaticky svoje zvětšování
 - pokud se už vkládaný prvek nevejde, zvětší se velikost (některých) kontejnerů o více než 1 prvek (např. o 10)
 - to ale samozřejmě chvíli trvá
 - pokud budeme vkládat 1000 prvků, je zbytečné provádět 100x zvětšování
 - využijte `reserve(1000);`

Adaptory

- Změní defaultní chování kontejneru
- STL adaptor
 - stack – zásobník LIFO `#include <stack>`
 - queue – fronta FIFO `#include <queue>`
 - priority_queue – prioritní fronta FIFO `#include <queue>`
- Každý adaptor má přiřazen svůj defaultní kontejner
 - použije se, pokud nespecifikujeme jiný
 - můžeme změnit na jiný, pokud poskytuje požadované metody
 - (viz. dokumentace)
- Každý adaptor má sadu podporovaných metod
 - např. stack metody `push()`, `top()` a `pop()`
 - (viz. dokumentace)

Adaptory - ukázka

```
#include <iostream>
#include <stack>
using std::cout;
using std::endl;

int main() {
    std::stack<int> myStack;
    std::stack<int, std::list<float>> > myStack2;

    myStack.push(10);
    myStack.push(2);
    myStack.push(35);
    myStack.push(14);

    while (!myStack.empty()) {
        cout << myStack.top() << endl;
        myStack.pop();
    }
    return 0;
}
```

změna defaultního kontejneru
POZOR: koncové zobáky musí
být '> >', ne '>>' (operátor
vstupu)

Iterátory

Iterátory - motivace

- Nástroj pro přístup k položkám daného kontejneru
- Lze si představit jako inteligentní ukazatel na položku kontejneru
- Ne vždy je dostupný operátor []
 - u některých kontejnerů nelze přímo určit, která položka je i-tá (resp. takové řazení nemá pro uživatele význam)
 - např. kontejner map
- Možnost sekvenčního procházení
- Možnost aplikace operace na oblast od do
 - např. vypiš od aktuální položky do konce

Iterátory - syntaxe

- `std::jméno_třídy<parametry_šablony>::iterator`
- `std::list<int>::iterator iter;`
- `std::map<string, int>::iterator iter;`
- Kontejnery mají alespoň metody `begin()` a `end()`
 - `begin()` vrátí iterátor na první položku
 - `end()` vrátí iterátor těsně “za” poslední položkou

```
std::list<int>::iterator iter;  
for (iter = myList.begin(); iter != myList.end(); iter++) {  
    cout << *iter << endl;  
}
```

Iterátory – získání, test konce

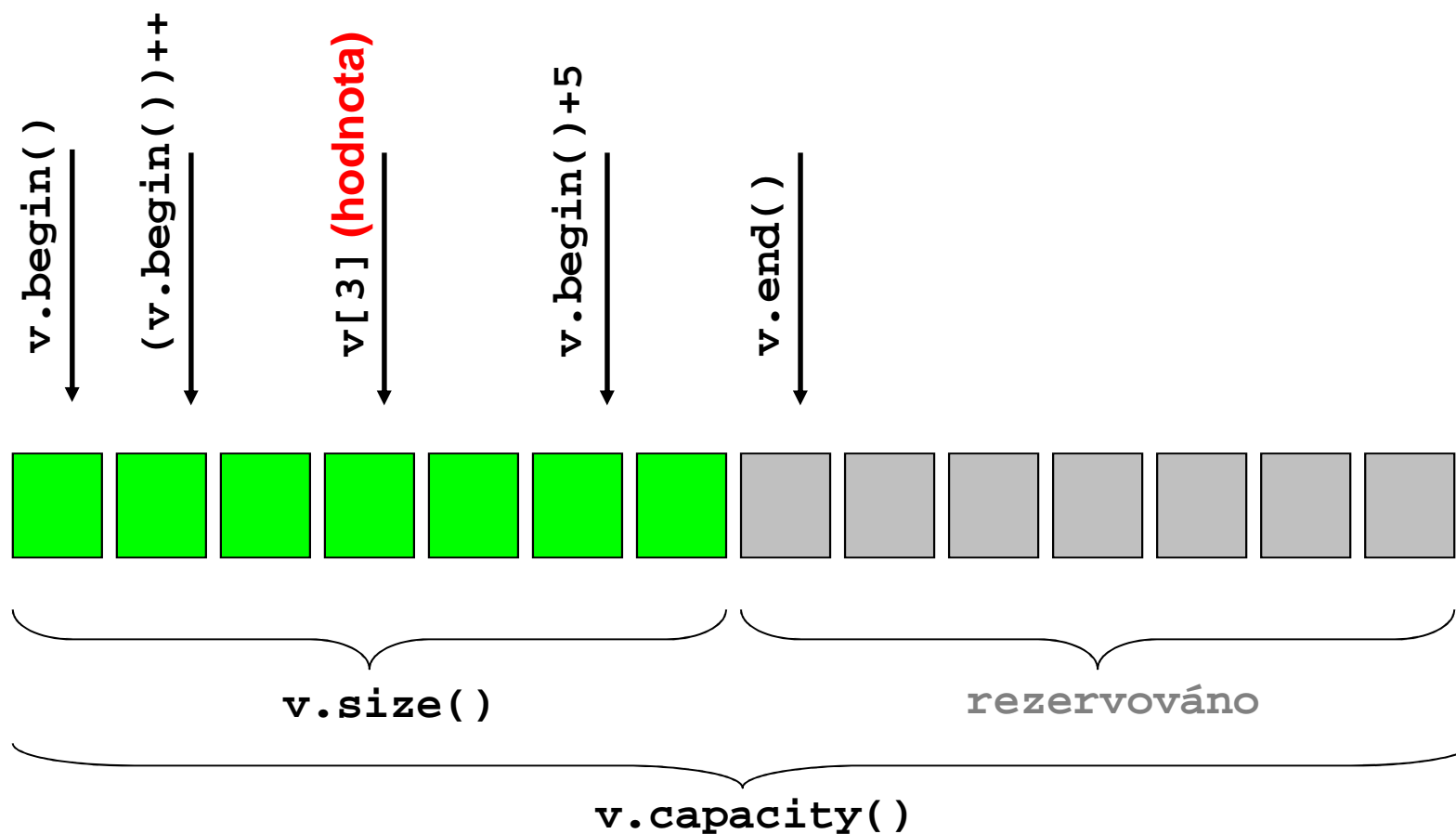
- Získání iterátoru
 - kontejner má metody `begin()` a `end()` (a další)
 - jako výsledek dalších metod
 - např. STL algoritmu `find(hodnota)`
- Testování na konec procházení kontejneru
 - metoda `end()` vrací iterátor na prvek **za posledním**
 - `for(iter=vect.begin(); iter!=vect.end(); iter++) {}`
 - typicky jako `if((iter = find())!=vect.end()) {}`
- Testování na prázdnost kontejneru z hlediska iterátorů
 - splněno když `begin() == end()`
 - použijte ale metodu `empty()`
 - nepoužívejte `size()` – může trvat

Iterátory – posun, přístup

- Iterátor přetěžuje operátory pro posun a přístup
- Operátor `++` a `--`
 - posun na další resp. předchozí prvek
 - prefixové i postfixové verze
- Operátor `*`
 - iterátor je forma ukazatele => dereference
 - Jaký je rozdíl mezi `iter = a` a `*iter = ?`
- Operátor `->`
 - využito jen u některých iterátorů
 - např. `map<typ_klíč, typ_hodnota>::iterator iter;`
 - `klíč = iter->first; hodnota = iter->second;`

Iterátor – ilustrace na kontejneru vector

- `std::vector<int> v(7);`

Iterátory - přímý přístup

- Některé kontejnery umožňují přístup dle indexu
 - operátor `[]`
- Umožňují ukazatelovou aritmetiku
 - `&vect[x] == &vect[0]+x`
- Nemusí kontrolovat konec kontejneru!
 - stejná situace jako `[]` u pole hodnot
 - hrozí čtení a zápis za koncem pole
- Kontejner umožňující přímý přístup typicky nabízí i metodu s kontrolou
 - např. `vector::at()` vyvolá výjimku při přístupu mimo

Iterátory – další využití

- Použití pro označení pozice pro vybranou operaci
 - např. specifikace pozice, kam se má vkládat prvek
 - `insert(iterator, hodnota);`
 - např. specifikace prvku, který se má odebrat
 - `erase(iterator);`
- Použití pro STL algoritmy (později)
 - specifikace rozsahu pro vykonání algoritmu
 - např. tříděný nebo kopírovaný úsek

Iterátory – ukázka výpis kontejneru vector

- přes index (operátor [])
- přes iterátor (procházení od začátku do konce)

```
// Create small vector and fill ascendingly
std::vector<int> myVect(10);
for (unsigned int i = 0; i < myVect.size(); i++) myVect[i] = i;

// Print via direct access
for (unsigned int i = 0; i < myVect.size(); i++) {
    cout << myVect[i] << endl;
}

// Print via iterator
std::vector<int>::iterator iter2;
for (iter2 = myVect.begin(); iter2 != myVect.end(); iter2++) {
    cout << *iter << endl;
}
```


Typy iterátorů

- vstupní (`istream_iterator`)
 - jen čtení (nemodifikuje kontejner)
- výstupní (`ostream_iterator`)
 - jen zápis (neumožňuje čtení, jen zápis)
- dopředný (operace `++`)
 - čtení i zápis, posun možný pouze “dopředu”
- zpětný (operace `--`)
 - čtení i zápis, posun možný pouze “dozadu”

Typy iterátorů (2)

- obousměrný (list, map...)
 - nejpoužívanější, obousměrný posun, čtení i změna
- přímý přístup (vector, deque)
 - umožňuje přístup přes index
- cons_iterator
 - pro použití s konstantními objekty (nelze měnit odkazovaný prvek)

Reverzní iterátor

- Obrací význam operátorů ++ a --
- `std::kontejner::reverse_iterator`
- Využití metod `rbegin()` a `rend()`

```
// Wrong: naive print from end will not print first item
for (iter = myList.end(); iter != myList.begin(); --iter) {
    cout << *iter << endl;
}

// Use reverse iterator
std::list<int>::reverse_iterator riter;
for (riter = myList.rbegin(); riter != myList.rend(); riter++) {
    cout << *riter << endl;
}
```

Iterátory - poznámky

- Iterátor abstrahuje koncept procházení a manipulace pro různé kontejnery
- Množina podporovaných iterátorů ale není stejná pro všechny kontejnery
 - nelze vždy pouze vyměnit typ kontejneru
- Iterátor nekontroluje meze kontejneru
 - může číst/zapisovat za koncem vyhrazené paměti
- Iterátor může být zneplatněn, pokud se výrazně změní obsah souvisejícího kontejneru (*erase()*)

Shrnutí

- Souborové proudy pro práci se soubory
 - dědí z `iostream` => známé operace
- Řetězcové proudy – datový proud v paměti
- Manipulátory
 - ovlivněte způsob zobrazování a chování proudu
- Standard Template Library (STL)
 - pohodlná a rozsáhlá – nutné umět hledat v dokumentaci
- Kontejnery + iterátory + algoritmy
 - ušetří hodně práce